

Weergave van de toespraak van Klaas Goverts, studieavond Bracha 4-4-2019, onderwerp: Godsnamen

Ja, we gaan het hebben over de namen van G'd. Daar kunnen we veel of weinig over zeggen. We gaan het vanavond uit verschillende gezichtspunten bekijken. Vanuit de Joodse overlevering, de mystiek, de traditie en vanuit de schrift die één is van Genesis tot Openbaring. Dar kom je steeds dezelfde geheimenissen tegen. Je zou kunnen zeggen dat alles draait om die vier letters draait, JHWH. Daar ligt alles in besloten in die vier letters. Die naam die je eigenlijk niet kunt uitspreken, een verborgenheid is. Ik las ergens een mooie uitspraak die zegt; *de wereld kan niet bestaan zonder mysterie*. Daar zit inderdaad iets in, je hebt dat geheimenis nodig, verborgenheid, zoals Moshè – Mozes, de schoenen van zijn voeten deed want de grond waarop hij stond was *Admat Kodesh*, heilige bodem. Kees Waaiman zegt ergens; *je kunt eigenlijk alleen maar omspelen, met allerlei melodieën, variaties, om dan op die manier dichter te komen tot dat geheim*. Er is een oud gezang dat zegt; *eenieder draagt zijn eigen naam, behalve gij, wie kan u noemen*. Je moet altijd oppassen dat je het niet gaat vastleggen, vastpinnen. Ik denk ook dat dit het probleem was in Leviticus 24:16, dat er iemand is die de Naam wil vastpinnen, en dat gaat niet. Martin Buber zegt ergens; *de Naam van de Eeuwige kun je niet omschrijven*. De heidenen willen dat steeds maar doen met magie. Want als je de Naam kent, dan kun je met die naam iets doen. Buber zegt dan; *magie kan niet, en magie hoeft niet*. Zo maken we vanavond een paar verkenningen. Wat voor mij persoonlijk altijd heel kostbaar is, dat zeggen ook die Joodse middeleeuwse wijzen; *G'd is de Een sof, de oneindige*. Eén of Ajin, dat is geen einde. Sholem zegt; eigenlijk is dat niet een gebruikelijke manier van zeggen 'Een sof', het is oorspronkelijk 'ad een sof', tot in het oneindige, en van daaruit wordt het dan een Naam van Hem. Dat is toch heel kostbaar, 'de oneindige'. Even een citaat; hoe zou iets buiten het oneindige kunnen vallen, buiten het alomvattende, dus ook het eindige niet? Daar moet je dus even goed opletten. Als Hij, Adonai, de oneindige is, dan sluit dat ons bestaan in. Je kunt dan niet zeggen; hier heb je G'd de oneindige en hier heb je de mens de eindige, want dan zou er een grens zijn aan Hem. Hij is juist de onbegrensde. Alleen, en dat is dan de schepping, het oneindige begrenst en bepaald zichzelf. Yitzhak Luria (1534- 1576) zegt; *als G'd gaat scheppen, dan doet Hij eigenlijk een stapje terug, G'd begrenst Zichzelf*. Net als een moeder doet. Als zij haar keuken vervult met haar aanwezigheid, dan zullen haar kinderen nooit iets leren. Maar die moeder zegt 'ik ga wel een stapje opzij, dan kun jij leren afwassen, leren koken, leren experimenteren. Dan treedt moeder even terug. Maar als die moeder niet terugtreedt, omdat zij het zelf zegt veel beter te kunnen, dan heeft die dochter als ze 21 is nog steeds niet leren afwassen, of leren koken. Dus de oneindige begrenst Zichzelf. Hij heeft de oneindigheid niet tegenover zich maar, aan en in zich. Al het eindige is (soms moet je ook een filosofisch denken) vereindiging, en de zelfvereindiging, van het oneindige, het is zelfbeperking. G'd beperkt Zichzelf. De Zoon is het oneindige, als eindigheid gedacht, het woord is vleesgeworden. De Eeuwige Logos is vleesgeworden. Dan heb je oneindige in een eindige gestalte. Want dan wandelt Hij daar door de straten van Nazareth, en van Kapernaum en van Jeruzalaim, als een eindige gestalte. Want toen de Zoon op aarde was, was Hij niet overal, Hij was niet oneindig, maar gelokaliseerd, begrenst. De Zoon is een oneindige als eindigheid gedacht. Maar die Naam, JHWH. In wezen is er dus één Naam van G'd. Je zou zeggen, alles draait om, cirkelt om, concentreert zich in, bundelt zich in en waaiert zich uit, vanuit die ene Naam. Dat is het hart, de kern. Want Joseph ben Abraham Gikatilla, een Joodse wijze, leefde ongeveer van 1248-1305, zegt; *heel de Tora is de Naam van G'd, omdat zij een levend patroon is, een weefsel, een textuur – een weefwerk*. Als je het heel nauwkeurig verstaat waarin die ene ware Naam JHWH op verborgen en indirecte manier is ingeweven. Ook als 'leidmotief' van het weefpatroon steeds terugkeert. Die oude Joodse mystici, die zeiden dat de hele Tora en zeker de 'Oertora', dat is de Naam

van G'd. Sholem zegt dat ergens ook zo mooi; de taal van G'd heeft geen grammatica, dat zijn alleen maar namen. Nu kun je dat niet zomaar terugvinden als je in Genesis of Exodus gaat lezen en dan zegt, ja ik zie alleen maar namen van G'd. Maar zeggen de Joodse wijzen, dit is een wezen een mystiek, een geheimenis. Heel die Tora is doorweven, doortrokken van die Naam. Over die Naam kun je ook eigenlijk alleen maar zingen, mediteren, overpeinzen. Dat kun je niet ergens registreren, want dan ga je het weer begrenzen. Dat is die beroemde vraag van de Farao in Ex.5. Dan komen Moshè en Aharon bij de farao en ze zeggen 'ko amar Adonai', 'Zó zegt de Here, laat Mijn volk gaan'. En wat zegt de Farao, 'wie is de Here'? En de Midrash zegt dan 'de Farao roept zijn geleerden, en zegt JHWH, willen jullie dat even opzoeken in de encyclopedie van de goden. En die wijzen gaan zoeken, natuurlijk op alfabet in al die Egyptische teksten. In dat hele Egyptische postcodeboek, en ze zeggen tegen de Farao 'hij staat er niet in'. Dan zeggen wij gelukkig, prijs de Heer dat Hij er niet instaat. Stel je voor dat de Eeuwige daar stond te midden van het hele rijtje van al die godennamen. Ja' hij staat er ook in! Dan kunnen we de tent sluiten, want dan is Hij een van de velen. Maar Miskotte zei dan 'deze G'd, Hij is de gans andere'. Hij past in een enkel rijtje. Als Hij in dat rijtje gaan staan, dan klapt het hele rijtje uit elkaar. Het staat zelfs in Sefanja 'dan zullen alle afgoden smelten'. Die hebben het niet meer, die zeggen sorry, we trekken ons terug, we doen niet meer mee. Maar Adonai kan wachten. Miskotte zegt ook 'als de goden zwijgen, dan gaat G'd spreken'. G'd wacht op Zijn beurt. Ton Naastepad zegt het zo mooi 'Gij zijt het die het langst Uw nederlaag verduurd'. G'd kan wachten, want Hij heeft de Eeuwigheid in Zich, Hij is de Eeuwige. Net als Elia op de Karmon die zegt tegen die baálpriesters 'gaan jullie maar eerst, ik kan wel wachten'. En die Baál priesters staan daar de hele dag te springen en te dansen tot ze helemaal bekaf zijn en insnijdingen maken en hysterisch worden. En als ze dan helemaal aan het eind zijn, dan zegt Elia tot het volk 'kom maar bij mij'. Dan is het 't uur van het avondoffer. En dan komt hij bij de Naam, wat eigenlijk al besloten ligt in zijn eigen naam 'Eliahoe'-mijn G'd is Hij. G'd verduurt het langst Zijn nederlaag, want overal zeggen ze 'die G'd van Israël, wat kan die nou, Hij doet toch niets'. Waarom laat Hij niet even zien dat Hij de baas is? Baál betekent baas, maar Hij niet. Hij zegt niet 'Ik ben Baál nummer zoveel. Hij zegt Ik ben anders. Want JHWH hangt toch wel samen met het werkwoord 'zijn', IK Ben. G'd hoeft alleen maar te zijn, dat is Zijn wezen. Hij is wat Hij doet en Hij doet wat Hij is en dat is Zijn naam, de eenheid van zijn Naam en zijn wezen. Je kunt zelfs de naam van G'd vertellen. Er staat 3x in de Tenach 'de Naam des Heren vertellen'. Er is dus een verhaal van. En al vertellend, wordt die Naam openbaar, komt die tevoorschijn. In Psalm 22 en 102 en in Exodus 9 staat, '*Opdat men de Naam des Heren zal vertellen*'. We hoeven dus eigenlijk ons hele leven niet anders te doen dan dat, de Naam van de Eeuwige vertellen. Dat is het oer-geheim van Israël, dat zoals Psalm 22:23 zegt '*zo zal ik uw naam aan mijn broederen vertellen*'. Ps.102:22 zegt '*opdat men de naam des Heren in Sion vertelle*'. De Tora is dus eigenlijk niet anders dan Zijn Naam. In een veelkleurigheid, in een pallet van rijkdom, van schildering en van melodieën. Elke zanger en elke dichter en verteller heeft daarin een klein fragment. De Tora is de Naam van G'd, dat weefwerk, dat patroon. Dat is ook wel mooi, want als je 'Sheem'(naam) hebt, als je die getalswaarde optelt krijg je 340. En als je nu *raqam* neemt, dat is borduren, dat is ook 340. Het is dus het borduurwerk, dat patroon van de Eeuwige. De Naam wordt geweven, geborduurd. Een andere middeleeuwse Joodse wijze Menahem ben Benjamin Recanati (1223- 1290) zegt' voordat de wereld geschapen was, waren er alleen maar G'd en zijn Naam'. Stap voor stap gaat G'd zijn Naam openbaren, onthullen, bekend maken, meedelen.

Zoals Moshè bij het brandende braambos, daar wordt hij ingewijd in het geheimenis van die Naam. Dat vinden we dan ook in het boek Shemot/ namen. Daar draait alles om die Naam van Hem. Het gaat van G'd uit, die Naam komt van Hem vandaan, G'd verklaard zichzelf. In het begin was er alleen maar Hij en Zijn Naam. Voordat de schepping er was, prenataal

prehistorisch, pre-existent, daarvoor was er alleen maar G'd en Zijn Naam. Soms staat er 'Torat Adonai' en dat wordt ook door Joodse wijzen verklaard, n.l. 'de Tora des Heren'. Weet je wat dat betekent? Dat wil niet zeggen de Tora die G'd geeft, maar de Tora die Hij is. Torat Adonai – Tora wordt dan verklaard als **Hora A**, dat is onderwijzing aangaande JHWH. Dus die vijf boeken van Moshè, dat is onderwijzing met betrekking tot Zijn Naam. Want Zijn Tora is in Hem en Hij is in Zijn Naam. Uw naam is in U, en in U is Uw naam. De letters van Zijn Naam, die zijn Hijzelf. Die letters kunnen uitvliegen en toch blijven ze bij Hem, zegt die oude Joodse wijsheid. De Oer Tora is de Naam van G'd. De hele Tora is een heilige mystieke Naam. Dus van Genesis 1 tot eind Deuteronomium is het ontvouwing, onthulling van Zijn wezen. Als je dat kwijtraakt ga je het eendimensionaal maken, dan wordt het een soort plat vlak, nu kunnen we keurig in kaart brengen. Neem b.v. een even 'Elohiem', daar is ook iets mee, ook een geheimenis. Elohiem wordt meestal wel vertaald met G'd. Maar als het volk daar is bij de Sinai, dan gaat Moshè de berg op en blijft lang weg. Hij is daar steeds maar boven in de wolk. En het volk daar beneden denkt, dat duurt nu al zolang, we moeten maar eens iets gaan organiseren. Dan komt dat Gouden kalf. En wat zeggen zij dan als dat kalf daar staat. Dan zeggen ze in Ex.32:4 dan zeggen ze *Elè Elohècha Jisraël*; Elè = deze. Elè en Elohiem, behalve de meervoud vorm is er nog iets. Als je Elè hebt en Elohiem dat verschilt (in het Hebreeuws) 2 letters. De Mem en de Jod. Als je die eruit haalt, dan houd je Elè over. De Mem en de Jod vormen samen het Hebreeuwse woord 'wie'? Wie zijn deze. Jes.40:26 zegt over de schepping 'Wie heeft deze alle gemaakt'. Mi plus Elè is Elohiem. Als je nu de vraag eruit haalt, dan houd je Elè over, dan is het geen vraag meer, dan kun je het aanwijzen, dan is het mysterie weg. Dat gebeurde daarbij dat Gouden kalf, de vraag was weg, ze hadden geen vraag meer. Het is allemaal duidelijk, daar staat het, kijk maar, dat kalf. Alle vragen zijn opgelost maar het mysterie is verdwenen. Je hebt nu een gesloten wereld, dan kun je alles weten en verklaren. Daarom is het ook zo mooi, dat als Jesjoea, die storm op de zee tot stilte gebracht heeft, wat zeggen de leerlingen dan? Wie is toch deze. Kijk daar heb je het. Daar is die vraag, daar is het mysterie en ze zien wat daar gebeurt, dat die storm tot zwijgen komt. Hal je dus het 'mi' uit het verhaal, dan heb je Hem niet meer. Aar hoeveel namen van G'd zijn er dan? Eigenlijk maar een, JHWH. Maar van daaruit veel namen en bijnamen. In een Midrasj staat dat G'd 70 namen heeft en die openbaarde in 70 talen. Een van die wonderlijke aanduidingen staat in Gen.11, waar het verhaal van de toren van Babel staat. Daar willen ze dus ook alles vastleggen. Laten wij een Toren bouwen 'Rosh HaSjamayim' het hoofd in de hemel, en dan staat er in het 2e vers volgens de juiste vertaalwijze, 'Maar het geschiedde als zij opbreken = Mi kèdem, vanuit het Oosten. (In de Statenvertaling staat 'als zij tegen het Oosten togen'). Kèdem is een van de namen van G'd. Deut.33:27 zegt 'De eeuwige G'd is u een woning' *Èlohé Kèdem*. Wat eigenlijk 'G'd van de oorsprong' betekent. De G'd van de oertijd, de G'd van de oerplaats, de G'd van origine. In Gen. 11:2 staat dus eigenlijk *et 'het geschiedde toen ze opbraken uit hun oorsprong'* en daarom gaat het mis. Er staat dus niet dat zij vanuit het oosten gingen, maar dat zij van hun oorsprong opbraken. Kèdem betekent ook Oosten, maar er staat **Mi** Kèdem, en dat is vanuit, niet naar of tegen. Hij (G'd) is de oorsprong van alle dingen, het begin, en zo kom je steeds weer namen van Hem tegen. En die naam van Hem (JHWH) uitspreken, hoe moet je dat doen, als je het al zou willen doen. De Joodse mystici hebben op een gegeven moment gezegd, er zijn allerlei varianten zoals; JHWH, (Hawajah) [en we kennen JeHoWaH] Er staat ergens één keer in de Tenach weer een heel andere vorm, van het werkwoord 'Haja = zijn' en die komt ook voor in een van de teksten van Quaraan, de Dode-Zeerollen. Dan is het HoeHa of Jahoeha, want er staat dan *bereid dan de weg van JahoeHa en van HoeHa*. Dus, wat is de uitspraak? Vroeger had je vooral in Duitsland van die commentaren van diverse oud-testamentisatie, en die zeiden dan 'het is Jawèh of Jawé. Zodat iemand het ooit een keer schreef, *weet je wat Mozes zij toen hij bij de kinderen Israëls kwam? De G'd van het oude testament heeft mij gezonden*.

B.D.Eerdmans, die was ooit ook oudtestamenticus in Leiden. Hij heeft een prachtige studie geschreven en die zegt; die Naam die moet je eigenlijk uitspreken als Jahoe. Dat kom je in veel namen tegen, zoals Jeshajahoe, Jeremijahoe, en Eliahoe. Jahoe. En dan komt hij op een heel bijzondere tekst. In Ps.29 gaat het over een ‘onweer’, de stem ‘**Kol**’ van G’d. de zeventvoudige ‘Kol Adonai’, de stem des Heren. Machten die het hoofd opsteken worden stil als G’d gaat spreken. Hij had vroeger mensen gekend die ‘als het ging onweren’, dan gingen ze om de tafel zitten, en dan bogen zij hun hoofd, vouwden hun handen en dan werden ze heel stil. Want dan zeiden ze tegen elkaar; *nu spreekt G’d*. Het gaat om het heilig ontzag. Dat is Psalm 29 waar staat Adonai (de Here) en dan Kol Adonai, de stem des Heren, en als je dan vers 3 leest staat er *de Stem des Heren is op de wateren, de G’d der ere dondert, de Here is op de grote wateren*. Maar nu de vertaling van Eerdmans; de stem des Heren is op de wateren, de G’d der Heren dondert Jahoe! Hij dondert Zijn Naam! Hij dondert JHWH. Dan weerklinkt zijn Naam. Dan is er in die schepping en in de geschiedenis in alles wat daar vibreert en trilt Door de kosmos heen en die dondert Zijn Naam over de wateren. Alles verteld ervan, alles spreekt van Hem, zijn Naam. Weet dat alle heilige namen in die naam van vier letters besloten zijn zegt **Jozef di Catilla**. En elk van die namen en bijnamen met weer eigen bijnamen die ook weer talloze eigen bijnamen hebben. En zo is het met elk woord van de Tora. Totdat men onderkent dat de hele Tora geschreven is uit bijnamen, en de bijnamen geweven zijn uit namen. En alle heilige namen gebonden zijn aan die naam JHWH. En alle richten zij zich naar die ene naam, en zo is heel de Tora geweven uit die naam van Hem. Alles is een geheimenis, allemaal begonnen bij G’d zelf. Nu wordt het ook Openbaring, onthulling. G’d heeft Zijn naam in zich, dat is Zijn wezen. En af en toe zegt G’d, nu is er iemand en die zal ik eens iets van die naam verklaren. Want als G’d Zijn naam niet bekent maakt, dan weet niemand het. Er staat maat één mens in de Bijbel die G’d een Naam geeft, dat is Hagar. Dat is verrassend. Een Egyptische slavin, en van haar staat geschreven dat als ze in de woestijn is bij de bron, zij de naam van G’d aanriep die aan haar bekend geworden is ‘Elohie’. Dat kan betekenen G’d die mij ziet, of G’d van mijn zien. Dankzij Hem mag ik zien, G’d van mijn zicht. Dat is ook wel weer teder, dat is typisch HIJ. Dat uitgerekend deze Hagar, haast uitverkoren wordt, van jij mag Mij noemen. Niet een of andere vooraanstaande profeet, maar Hagar ‘kom eens even’ Zij is de eerste die Melach Adonai ‘de Engel des Heren’ op bezoek krijgt, nog eerder dan Abram. Maar ja de laatste wordt de eerste, maar zij mag de naam van G’d roepen. En verder is het Hijzelf die zijn Naam verklaard, die Zijn Naam geeft. Spreuken 18:10, de Naam des Heren is een sterke toren, de rechtvaardige zal daarheen snellen, en dan is hij in een hoog vertrek zegt de grondtekst. De naam des Heren is een toren van kracht, van weerbaarheid en van welbehagen. En wie bij Hem schuilt kan zeggen, hier ben ik veilig. Straks gaan we het nog hebben over wat de eeuwige tot Moshè zegt, ‘Ik Ben’. De Joodse mystiek zegt, daar is alles mee begonnen, met Ik Ben. G’d zegt Ik Ben de kroon van alle dingen, en daarmee is alles begonnen. Eerst kwam G’ds wezen, dan begint alles. Dan komt de wijsheid en G’d bouwt een paleis voor de wijsheid, dan komt het inzicht, en alles komt vanuit Ik Ben.

Tweede deel.

We hadden het er even over dat G’d zegt ‘ehe jè’, dat breid zich uit tot ejà asjer ejà. ‘Ik ben die Ik ben’. Verbinding tussen wijsheid en inzicht. En dan drie verzen verder zegt de Eeuwige tot Moshè ‘Ga naar de kinderen Israëls en dan zul je zeggen; JHWH heeft mij gezonden. Niet Ik Ben, maar dus eigenlijk ‘Hij is’. Misschien is het wel dit; ejà is heel direct, confrontatie. JHWH, dat is de derde persoon ‘Hij is’. Alsof het dan iets getemperd wordt. Alsof je het zonlicht iets moet temperen, om te kunnen kijken. Ken je dat verhaal van de koning die G’d wilde zien? Er was een Koning en die had al heel veel meegemaakt in zijn leven en op een dag zei hij ‘ik heb nog een wens, ik wil G’d zien’. Toen zij hij tegen zijn hovelingen ‘zorg ervoor dat ik binnen drie dagen G’d te zien krijg’, zo niet dan gaat je kop

erf. Ze zouden dan allemaal onthoofd worden. Heel die hofhouding krijgt de zenuwen, en die zeggen ‘hoe moeten we dat nu klaarspelen dat onze Koning G’d te zien krijgt?’ Paniek, hoe regelen we dat, en ze zien dat die drie dagen heel snel voorbijgaan. Op de derde dag meldt een herder zich bij het paleis. En hij zegt tegen de lakeien, mag ik even naar de koning. Ik heb gehoord wat het probleem is, zal ik gaan. De herder wordt binnen gelaten, de koning zit daar op zijn troon en hij is al wat verstoord dat daar zo’n man in een eenvoudige herdersmantel komt. En de koning zegt ‘wat komt u doen?’ Majesteit, u wilde G’d graag zien, heb ik gehoord. Nou, zegt de herder, dan moet u even met mij naar buiten gaan. De koning komt van zijn troon en gaat mee naar buiten, en de herder zegt ‘kijk nu eens even in de zon’. De koning reageert wat verstoord en zegt ‘wil je soms dat ik blind word? Ik kan niet in de zon kijken. Nee, zegt de herder en daarom kunt u ook niet rechtstreeks G’d zien. Als u niet eens die zon kunt aankijken die maar een zwakke afschaduwing is van G’d’s wezen, hoe wilt u dan het wezen van G’d aanschouwen? De koning begint er iets van te begrijpen en ze gaan weer naar binnen. En de koning zegt ‘ik heb nog een vraag’. Wat was er voordat G’d er was? De herder kijkt hem aan en zegt ‘majesteit, gaat u eens tellen’. De koning begint te tellen; 1,2,3,4, ‘stop maar zegt de herder, u moet eerder beginnen. Waarop de koning ‘dat kan niet, voor de 1 was er niets’. Nee, zegt de herder, ‘voordat G’d er was, was er ook niets’. De koning zegt, ik heb nog een vraag. ‘Wat doet G’d?’ De herder zegt dat wil ik u wel laten zien, dan moeten we ons verkleden. Dan trekt u mijn herdersmantel aan en ik neem uw koningskleed. Goed zegt de koning en ze gaan allebei naar een zijkamer en ze verkleden zich. De herder die nu het koningskleed draag komt binnen en gaat op de troon zitten. De koning heeft nu de herdersmantel aan en staat ervoor. Kijk zegt de herder, dat doet G’d. De nederigen worden verhoogd, en de machtigen moeten het met minder doen. Waarop de koning zei ‘ik geloof dat ik het ga begrijpen. Dan denk ik, kijk dan is de Naam van G’d ‘Hij is’. In de Psalmen wordt G’d direct aangesproken met Gij. De Joodse uitlegger Meïr Weiz zegt dat ook, soms wordt G’d aangesproken met Hij. Dan is het geen dialoog maar een gesprek over Hem. Dan staat er in Ex.3:15 *dit is Mijn Naam voor Eeuwig* (waar de NBG vervolgt met zo wil ik aangeropen worden) maar dat staat er niet. Er staat; *dit is mijn gedachtenis geslacht op geslacht*. Het gaat daar dus niet over aanroepen, maar over gedenken. Het is zijn gedenknaam, zo zal zijn gedachtenis worden gekoesterd en bewaard. Bij Jesaja, daar kom je heel vaak tegen ‘ani hoe’ Vooral vanaf Jesaja 40 krijg je dat heel vaak en dat wordt dan meestal vertaald met ‘Ik ben dezelfde’. Letterlijk is het ‘Ani hoe – Ik ben Hij’. En Hoe is in feite een hele oude G’d’snaam. Oorspronkelijk was het Ajin, niets. Als Ajin niet gaat omzetten, de letters verwisselen dan krijg je Ani – IK. Want zo zeggen de Joodse Middeleeuwse denkers, ook in de lijn van Pleutinus, alles is geschapen uit niets. Maar dat niets dat is het ‘wezen’ van G’d. Maar als Ajin, Ani wordt, het niets word Ik, als G’d Zich gaat presenteren, dan begint alles tevoorschijn te treden, tot aanzijn geroepen. We gaan nog één stapje verder. Ani Hoe, Ik ben Hij. Nu kan het ook wel zijn, dat vind je ook bij de Rabbijnen en bij oude Joodse mystici, die zeggen ‘het is Ani Wehoe, Ik en Hij. Want er is een heel merkwaardig woord in dat lied van de doortocht, Ex.15:2. Dan gaan ze zingen daar bij de zee, en dan staat er Hij is mijn G’d *mijn kracht en mijn psalm is JH*, soms is het de verkorte vorm, getalswaarde 15, als het voluit is, is het 26. *En Hij is mij tot Jeshoea geworden*. Dan, *deze is mijn G’d (zè Eli (deze is mijn G’d) we Anwehoe)* een woord dat zelden in de Hebreeuwse Bijbel voorkomt. *Anwehoe*, de staten vertaling zegt; ik zal Hem een lieflijke woning maken. Maar dat is maar een poging om het te verklaren, want Nawè is een woning of een Oase. Maar er zijn ook Joodse verklaarders die zeggen ‘Anwehoe’ dat is een ‘Ani Wehoe’, dat is Ik en Hij. En als je nu ik en hij hebt, weet je waar je dan terecht komt. Eerst bij Jesaja, *Ik ben Hij* en vandaaruit kom je terecht in het Johannes Evangelie, *Ik en de Vader zijn één*. Daarom herhaald Johannes ook vaak de woorden van Jesjoea, als deze zegt ‘Ik Ben’. Daarmee brengt Hij de mensen weer bij de oorsprong, bij dat allereerste woord, Ik Ben. Daar word je dan toch even stil van. De Vader en

de Zoon, helemaal één. Dat is dan het diepste geheimenis, als Jesjoea daar wandelt over de zee. Hij zegt dan 'vrees niet', maar de vertalingen zeggen 'Ik ben het', er staat 'Ik Ben'. Dan wandelt Ik Ben daar over de zee, en dat kan Hij doen omdat Hij weet, 'Ani Wehoe', wij wandelen daar samen. Niemand is nedergedaald en opgevaren dan de Zoon des mensen, en dan staat er in sommige handschriften bij 'die in de Hemel is'. Dus terwijl Hij daar wandelt op arde is Hij in de hemel. En dan het Hogepriesterlijk gebed 'Ik heb Uw Naam geopenbaard aan de mensen'. Hij heeft gedaan wat er staat in Ps.22; *Ik zal uw naam aan mijn broederen vertellen*. En dat werd een heel lang verhaal. Er is een Midrasj die zegt dat G'd, 70 namen heeft. En deze gaf aan Israël die 70 namen heeft en dat woord kwam uit 70 zielen en gekozen werd uit 70 volken, om 70 heilige dagen te vieren, 52 sabbatten en 18 feesttijden. De Tora werd gegeven aan 70 oudsten, en behoed door 70 wijzen, het Sanhedrin. De Tora heeft 70 gezichten en werd vertaald in 70 talen, gegraveerd op 70 stenen. De Tempel bevat 70 zuilen, en op Succot worden 70 stieren geofferd. De Maharal van Praag zegt '*7 is de totale natuurlijke wereld en 70 dat zijn de kritieke momenten in de wereldgeschiedenis*. Maar 52 sabbatten. En dan is er ook een oude Joodse uitleg die zegt; het woord 'wolk' komt 52 keer voor in de Tora. Dus zegt de Eeuwige, Ik heb 52 keer mijn Naam verborgen in de wolk, als een geheimenis. En Moshè mocht de berg op om in die wolk te zijn. Om dat geheimenis van die Naam te ontvangen en te koesteren.

Vraag en antwoord.

Wat zijn de 70 namen van Israël?

Dat betreft de 70 namen van de zonen van Israël die naar Egypte trokken. (Ex.1-6).

U had het over de Oer-Tora, wat bedoelde u daarmee? Is dat een andere Tora dan die wij hebben?

Ja en Nee. Over de Oer-Tora wordt in de oude Joodse verklaring, die was er voor de schepping, bij G'd. Het is een van de geheimenissen die al geschapen zijn, geworden zijn Voor de schepping. Er wordt zelfs gezegd '2000 jaar 'voor de schepping. Die Oer-Tora was nog niet op schrift, maar die was er wel. Je kunt zeggen 'dat is de Logos' het eeuwige woord, je kunt zeggen dat is de wijsheid, Spreuken 8. Van die Oer-Tora wordt dan ook gezegd, die bestond alleen maar uit namen. Dan wordt er ook gezegd, dat als de Eeuwige dan gaat scheppen, dan kijkt Hij in die Oer-Tora, Zijn handboek voor de schepping. Onze Hemelse Koning leest in die Oer-Tora en vandaar uit is alles geworden. Deze Oer-Tora krijgt dan later gestalte in de Tora, die Moshè heeft ontvangen. En die wordt dan op schrift gezet. Nu heb je dan de schriftelijke Tora en de mondelinge Tora.

Betekent dat dan dat de hele Bijbelse geschiedenis, dus meer dan alleen de schepping in die Oer-Tora staat? Als het gaat om de wet en de verordeningen dan kan ik dat begrijpen.

Je moet natuurlijk wel bedenken dat G'd Eeuwig is, en dat bij Hem alles al bekend is. Wij denken in de tijd. Vandaaruit is die Oer-Tora, dat is G'ds scheppingsplan, maar dat is ook Zijn herscheppingsplan. Want de oude Joodse wijsheid zegt ook 'de genezing was er al voor de ziekte'. Het is natuurlijk grandioos dat G'd zegt, Ik zorg ervoor dat alles al van tevoren klaar is. Het is net als die moeder, waarvan de kinderen vragen 'mogen we buiten spelen'? Die moeder zegt 'toe maar', anders krijg je zoiets als wat Roald Dahl vertelt over een moeder die over alles wat haar kind wilde, niet mocht. En alles wat hij wel mocht was saai. Die moeder zegt dus 'toe maar'. Mag ik boompje klimmen? Ja hoor. Maar die moeder heeft wel een verbanddoos in huis. Niet omdat ze denkt 'dat gaat natuurlijk weer fout' maar wel, dat als er eentje huilend naar huis komt met de mededeling 'ik ben gevallen'. Dan zegt

moeder, Jochie, kom maar, ga maar even zitten, ik heb wel een pleister voor je en jodium. Ik heb op alles gerekend. Zo is onze Hemelse vader ook. Er staat in Hebr.4; Zijn werken waren gereed vanaf de grondlegging der wereld'.

Dus die Oer-Tora, daar staat van in de Joodse wijsheid, 'de omkeer was er ook al voor de schepping'. Alles ligt al klaar. Als Adam valt dan is er geen paniek in de hemel. De Vader en de Zoon weten wat we gaan doen.

(andere reactie) volgens mij is het zo dat als G'd b.v. de mens gaat scheppen, dan heeft Hij van de tevoren een beeld van wat Hij gaat doen, G'd verzint dat niet ter plekke. Hij heeft al een gedachte zó moet het worden, en op het moment dat Hij gaat scheppen wordt het voor ons zichtbaar.

Klaas zegt: Dat is al een gedachte in de Middeleeuwen, G'd gaat denken en dan komt Zijn gedachte tevoorschijn en dan is daar die schepping, de mens. G'd denkt vanuit Zijn naam, vanuit Zijn wezen, Ik Ben en jij wilt er zijn. Daarom kan Paulus ook zeggen 'door de genade van G'd ben ik, van wat ik ben'. Hij spreekt de Eeuwige na. Wij leven door Zijn Naam. Ook in Openbaring 1. Hij die is, die was en die komen zal. Een oud gebed uit de 6^e eeuw voor Chr. Zegt; Gij zijt het begin, het midden en het einde.

Kun je wel zeggen, 'dat is het einde' want m.i. is het niet het einde, het gaat door, want er is geen einde?

Ja, G'd is de oneindige. Einde zou je dan moeten verstaan in het Griekse woord TELOS, dat is einde of doel, einddoel. Finale. Dat is het wonderlijke van de grote Ik Ben, of Ik zal er zijn. Dat er altijd weer vervolgd is. Er is altijd nog een volgende bladzijde.

Hoe zit het met de naam; de Eeuwige of 'de altijd bestaande' of de altijd aanwezige is het vrijdelde van de Naam van G'd. Wat betekent het voor u als ik het heb over 'U zult mijn Naam niet ijdel gebruiken'', waarbij ik niet vloeken bedoel. Misschien maken wij er iets hogers van, terwijl G'd toch zegt 'Ik heb een Naam'. (JHWH)

Ik tel alle namen bij elkaar op. Voor mij wordt geen enkele naam gediskwalificeerd. Mozes Mendelsohn zei; der Ewige. de Eeuwige. Ajoniot is Grieks, of 'a e naot', in het Hebreeuws heb je Etaan, de altijddurende of de altijd stromende. Dus ik denk dat al die namen erbij horen, in het grote verband. Ik heb soms ook het gevoel dat mensen makkelijk zeggen 'o dat is Grieks', maar Philo de Joodse denker, die haalde ook een heleboel bij Plato vandaan, dus die zei 'Plato en Mozes' die horen bij elkaar. Ik ben wat dat betreft geneigd wat meer te integreren en op te tellen, want 'alles is het Uwe' zegt Paulus. De Eeuwige is mijn gevoel niet De naam des Heren ijdel gebruiken. Er staat eigenlijk dat je de Naam van JHWH niet over moet dragen op 'sjawè' wat dan vertaald wordt met ijdel, maar betekent 'waan'. Je moet de Naam van G'd dus niet plakken van iets dat waan is. Dus als je een toren van Babel bouwt En je gaat daar de Naam van G'd op plakken. Dan ga je de Naam van G'd verbinden met iets waanachtigs. Kijk een waarvoor je de naam Christelijk allemaal voor gebruikt. Christelijk geitenfok vereniging of op de gulden 'G'd is met ons' of op de koppelriem van de nazi's 'G'd mit uns' of zoals ze in Amerika roepen 'G'd is on our site', dat is de naam van G'd ijdel gebruiken, want G'd is niet partijdig. Voltaire typeerde het zo. Er staan twee legers op het slagveld en ze hebben allebei duizenden soldaten van de andere kant kunnen doden, en vervolgens gaan ze aan twee kanten staan zingen 'Tedeüm Laudamus' – wij loven U o G'd wij prijzen Uw Naam. Dat is de naam van G'd plakken op een waanidee. En dan ga je G'd voor je karretje spannen. Dan wordt het zoiets van 'wij hebben G'd'. Maar wij hebben G'd niet, G'd heeft ons.

Tot zover.